

соціальною зрілістю (крадіжки в сім'ї, у сусідів, у навчальному закладі, хуліганські бійки, вимагання грошей у молодших учнів тощо). Про такі вчинки, які є першими кроками на шляху можливо майбутнього насильницького злочинця-неповнолітнього, як правило не повідомляють у правоохоронні органи.

Таким чином, при дослідженні психологічних механізмів формування насильницької поведінки у неповнолітніх слід враховувати і розглядати всі можливі фактори, як об'єктивного так і суб'єктивного характеру. Всебічне урахування можливих негативних впливів є запорукою успішного здійснення профілактичних заходів щодо подолання асоціальної поведінки підлітків.

Сорокан М.М.,
секретар судових засідань Першотравневого
районного суду м. Чернівці

ОРГАНІЗАТОРСЬКІ ЯКОСТІ СУДДІ ПІД ЧАС РОЗГЛЯДУ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ

Згідно моніторингового дослідження дисциплінарної практики Вищої кваліфікаційної комісії суддів і Вищої ради юстиції, яке Центр політико-правових реформ здійснив за підтримки програми «Верховенство права» Міжнародного фонду «Відродження» і програми «Матра» Королівства Нідерландів, основними підставами дисциплінарної відповідальності, які застосовувалися до суддів, є порушення строків розгляду справ, а також істотні порушення норм процесуального права при здійсненні правосуддя.

Однією із суб'єктивних причин порушення розумних строків розгляду справ є низький рівень організаторських здібностей судді.

Важливою умовою здійснення правосуддя є дотримання всіма присутніми порядку в залі під час судового засідання. Для забезпечення цієї умови всі учасники судового розгляду, а також інші особи, присутні на судовому засіданні, зобов'язані не порушувати встановлений порядок.

Як організатор судового розгляду суддя повинен володіти високим рівнем організованості, ціленаправленістю, зібраністю та іншими вольовими якостями. Головуючий в судовому процесі повинен мати високі організаторські здібності, які реалізуються в складних умовах змагальності між сторонами кримінального провадження.

Для досягнення високих показників в роботі суддя як головуєчий в судовому засіданні потребує ефективних організаторських здібностей,

які об'єднуються в три типи: організаційна проникливість, емоційно-вольова результативність, схильність до організаторської діяльності.

Суддя як хороший керівник повинен володіти наступними особистими якостями: широким кругозором, жаданням знань, професіоналізмом, творчим підходом до роботи; відчуттям розуміння ситуації; упевненістю в собі і відданістю справі; емоційною врівноваженістю і стресостійкістю, умінням передбачати результат; внутрішньою потребою до саморозвитку і самоорганізації; здатністю діяти самостійно; відповідальністю за діяльність і за ухвалені рішення; здатністю побачити, виділити істотне; мистецтвом виконувати плани.

Суддя повинен уміти передбачити, організувати, узгоджувати і контролювати. Важливим для нього є вміння передбачати наслідки рішень, що приймаються, і можливості виникнення нових проблем, вирішувати першочергові питання.

Організаторські здібності визначаються також комплексом інших індивідуальних особливостей головуючого. Це насамперед вибіркова пам'ять, гнучкість розуму, певність міркувань, точність, конкретність, цілеспрямованість, висока вольова саморегуляція, ініціативність, комунікабельність, вміння впливати на розум, волю і почуття інших людей, забезпечувати системний підхід до проблем, що виникають, та ін. Справжній головуючий-організатор завжди енергійний і рішучий у постановці та роз'ясненні питань, дисциплінований і принциповий.

Важливі моральні якості головуючого: високі життєві ідеали, чесність, справедливість, простота, піклування про людей, а фізичні здоров'я, працездатність, енергійність тощо.

Професійно важливі якості суддів пов'язані насамперед з їхніми поглядами, спрямованістю та послідовністю світогляду, що сприяє виробленню кожною особою глибокого розуміння соціальної значущості своєї професії, виховує почуття обов'язку, справедливості, об'єктивності, чесності, а також визначає активність особи як прагнення брати діяльну участь у житті суспільства, виявляючи при цьому соціально важливу ініціативу.

Організаторські здібності судді виявляються в декількох напрямках його діяльності: а) самоорганізації, що виражається в дисциплінованості, правильному розподілі часу, чіткому виконанні різних обов'язків; б) організації діяльності інших осіб, які здійснюють однорідні або різні функції; в) організації і координації діяльності установ, які виконують правоохоронні обов'язки стосовно ситуації, що виникла.

Буває, і суддя не може правильно організувати свій робочий час, але все ж таки потрібно намагатися не хехтувати строками розгляду

справ, передбаченими законом, яких би це зусиль не потребувало від судді і громадян. Останні повинні розуміти, що йдуть до суду захистити свої права, а не псувати нерви учасникам процесу. Тому і громадяни, і судді повинні усвідомлювати: лише взаємоповага та розуміння проблем один одного допоможуть уникнути розбіжностей, конфліктів та розглянути справу вчасно. Без втрат та негативних наслідків для кожної зі сторін — громадян та суду.

Стукалов А.В.,
здобувач кафедри філософії права та
юридичної логіки НАВС

СПІВВІДНОШЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Філософія права останнім часом все більше звертає увагу на проблему відображення природних прав людини у тексті закону. Активно розвивається така самостійна галузь знань як філософія прав людини. Право на соціальне забезпечення належить до соціальних прав – це одне з природних прав людини, яке визнане світовим співтовариством і закріплене в основних міжнародно-правових документах. У вітчизняному законодавстві це право також відображене, зокрема, у ст. 46 Основного Закону нашої держави знаходимо право громадян на соціальний захист, що охоплює право на забезпечення в разі повної, часткової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом. Забезпечення цього права здійснюється як в Україні, так і за кордоном за допомогою окремої галузі права – права соціального забезпечення.

У Конституції йдеться про право на соціальний захист, а не право на соціальне забезпечення, але достатньо часто ці поняття ототожнюють або визнають соціальне забезпечення складовою частиною соціального захисту населення. Термін "соціальне забезпечення" має не таку вже й давню історію. Вперше він був використаний у законодавстві Сполучених Штатів Америки в Законі про соціальне забезпечення 1935 року. Пізніше Міжнародна організація праці прийняла цей термін для постійного використання, оцінивши його, як простий і доступний для розуміння всіма вираз соціальних сподівань людей усього світу, отже, сьогодні у міжнародній практиці для позначення тих прав, які передбачені у вказаній статті Основного Закону, частіше вживається термін «соціальне забезпечення». Розуміння терміну «соціальне забезпечення» ґрунтується на спеціалізованих нормах міжнародного права, одним із основних